

Onderwerp: **Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Barneveld**

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Barneveld vast te stellen
2. De Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Barneveld, vastgesteld 8 juli 2014 en laatstelijk gewijzigd 30 januari 2019, in te trekken.

1. Inleiding

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo 2015) is steeds in beweging. Door de Wet abonnementstarief Wmo is het noodzakelijk om de Verordening maatschappelijke ondersteuning (hierna: Wmo-verordening) hierop aan te passen. En andere inhoudelijke aanpassing is dat wat betreft de pgb-tarieven in het sociaal netwerk aansluiting nodig is bij de Wet minimumloon.

In deze verordening zijn tevens tekstuele onvolkomenheden aangepast en de nieuwe juridische (beleids)kaders en inzichten verwerkt.

De Adviesraad Sociaal Domein is bij de totstandkoming van deze Wmo-verordening betrokken en heeft een positief advies gegeven met enkele voorstellen voor wijziging en aanvulling. Deze voorstellen zijn verwerkt in de verordening.

2. Door de raad gestelde kaders

- De verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Barneveld (vastgesteld 8 juli 2014 en laatstelijk gewijzigd 30 januari 2019)
- Het beleidsplan Sociaal Domein 'Mensen Voorop' (vastgesteld op 30 januari 2019)

3. Effect

a) Meetbaar effect:

De nieuwe Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Barneveld actualiseert en verbetert de gemeentelijke regelgeving met betrekking tot de Wmo 2015.

b) Maatschappelijk effect:

Door de wijzigingen voldoet de Wmo-verordening aan landelijke wetgeving. Ook is de werking en het doel van een aantal bepalingen duidelijker, wat bijdraagt aan de transparantie van de verordening.

4. Argumenten

4.1 Invoering Wet abonnementstarief Wmo vraagt om aanpassing van de verordening

De Wet abonnementstarief Wmo regelt de invoering van een abonnementstarief voor cliënten die gebruik maken van maatschappelijke ondersteuning op basis van de Wmo 2015. Vanaf 1 januari 2020 vallen ook algemene voorzieningen, waarbij sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie, onder het abonnementstarief. Gemeenten dienen die algemene voorzieningen in de verordening op te nemen.

Bij de algemene voorziening huishoudelijke hulp is sprake van een duurzame hulpverleningsrelatie. Cliënten gaan derhalve vanaf 1 januari 2020 voor het gebruik van deze voorziening het abonnementstarief betalen. Dit tarief is voor 2020 vastgesteld op € 19,- per maand. Dit betekent dat de hoogte van de eigen inwonersbijdrage voor het gebruik van de algemene voorziening niet langer meer afhankelijk is van het inkomen.

Door invoering van het abonnementstarief zijn de artikelen in de verordening die betrekking hebben op de eigen bijdrage aangepast, zodat deze in lijn zijn met het abonnementstarief. Daarbij is tevens gekozen om in de verordening op te nemen dat vanaf 1 januari 2020 het collectief vervoer (Valleihopper) uitgezonderd wordt van het abonnementstarief. De reden is dat de eigen bijdrage de kostprijs niet te boven mag gaan, in

combinatie met het feit dat de administratieve lasten van het controleren van de kostprijs bij deze voorziening niet opwegen tegen het heffen van een eigen bijdrage.

4.2 Recente jurisprudentie maakt dat aanpassing van de verordening noodzakelijk is

Per 1 januari 2015 zijn diverse taken, vanuit verschillende wetten (o.a. de Zorgverzekeringswet en Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, hierna AWBZ) gedecentraliseerd naar gemeenten. Cliënten die meeverhuisden kregen een overgangsperiode, waarin de eerder gestelde indicaties onverminderd moesten worden overgenomen door de gemeente.

De AWBZ hanteerde bij pgb's voor hulp/ondersteuning vanuit het sociaal netwerk andere tarieven dan voor natura voorzieningen. Hierbij gold als uitgangspunt dat de vergoeding van hulp/ondersteuning uit het sociaal netwerk niet gelijk hoeft te zijn aan de vergoeding voor gecontracteerde natura aanbieders. De ondersteuners uit het sociaal netwerk hoeven immers geen uitgebreide financiële administratie te voeren en worden niet geconfronteerd met overheadkosten.

Nieuw in zowel de Jeugdwet als de Wmo 2015 was en is dat nadrukkelijk wordt uitgegaan van het beginsel dat slechts ondersteuning wordt geboden door de gemeente indien iemand daarin niet zelf of met hulp van personen uit zijn netwerk kan voorzien (eigen-kracht-principe). Toch biedt de wetgeving de mogelijkheid om met een pgb hulp/ondersteuning in te kopen vanuit hetzelfde sociaal netwerk. Gelet op de overgangsregeling en de wens om de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen is bij de invoering van Jeugdwet en de Wmo 2015 gekozen aansluiting te zoeken bij de uurtarieven sociaal netwerk die destijds golden in de AWBZ.

De Wmo 2015 en de Jeugdwet schrijven voor dat uit de verordening moet blijken hoe de tarieven worden berekend. Uit recente rechtspraak volgt dat slechts een verwijzing naar de oude tarieven vanuit de AWBZ niet deze vereiste onderbouwing geeft.

Daarnaast is het ook niet logisch en wenselijk om, gelet op het eigen-kracht-principe, hulp/ondersteuning vanuit het sociaal netwerk te belonen met een relatief hoog uurtarief (wat de tarieven uit de AWBZ zijn). De eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen zijn immers blijkaar toereikend. Dit uitgangspunt wordt ook bevestigd in recente jurisprudentie.

Door aan te sluiten bij de tarieven die worden gesteld vanuit de Wet minimumloon is er sprake van een rechtvaardige vergoeding voor hulpverleners uit het sociaal netwerk en wordt voldaan aan de eis vanuit de Wmo 2015 en de Jeugdwet.

Omdat het minimumloon elk half jaar wordt geïndexeerd en het niet wenselijk is om elk half jaar de verordening en de zorgovereenkomsten aan te passen, is gekozen om het minimumloon direct te vermeerderen met het gemiddelde indexatiepercentage voor de periode van vijf jaar. Op 1 januari 2019 was het minimumloon € 12,12 per uur (inclusief toeslagen en vakantiegeld). Het indexatiepercentage was per 1 juli 2019 1,23%. Dit percentage is gebruikt om het geldende minimumloon tot 2025 te schatten. Hierbij is de uitkomst naar boven afgerond (ter tegemoetkoming van eventuele aanwezigheids- en/of bereikbaarheidsuren); te weten: € 15,- per uur. Aan de hand van dit uurtarief zijn ook de tarieven voor dagdelen en etmalen berekend.

4.3 Ervaringen in de uitvoeringspraktijk maken aanpassing van de verordening wenselijk

Bij het dagelijks gebruik van de Wmo-verordening zijn een aantal verbeterpunten naar voren gekomen. Deze verbeterpunten zien vooral op tekstuele onvolkomenheden. In deze nieuwe verordening zijn tekstuele verbeteringen opgenomen.

In bijlage 1 kunt u kennis nemen van de inhoudelijke aanpassingen per artikel.

5. Kanttekeningen en/of alternatieve scenario's

Met betrekking tot de sociaalnetwerktarieven zal de voorgestelde werkwijze voor de huidige pgb-houders, die het pgb besteden in het sociaal netwerk, in beginsel een verlaging van het (uur)tarief betekenen. Mocht het tarief aantoonbaar niet toereikend zijn, biedt de verordening echter de mogelijkheid om af te wijken.

Invoering van dit besluit vraagt om een zorgvuldige overgangsperiode. Pgb-houders waarbij het recht op een sociaalnetwerk-rgb is ingegaan voor 1 januari 2020, behouden ongewijzigd aanspraak gedurende de looptijd van de indicatie. Pas bij verlenging zal worden overgegaan op het nieuwe tarief. Wanneer de indicatie verloopt tussen 1 januari 2020 en 1 april 2020 en verlenging blijkt na onderzoek noodzakelijk, zal deze maximaal met het 'oude' tarief worden verlengd tot 1 april 2020. Daarna zal het nieuwe tarief gelden. Alle cliënten worden per januari 2020 middels een brief geïnformeerd over de nieuwe tarieven.

Deze werkwijze zorgt voor een redelijke gewenningsperiode en een geleidelijke overgang, zonder de administratieve druk die gepaard zou gaan bij een directe, algehele herindicatieronde.

Kanttekening hierbij is evenwel dat mogelijk gedurende een korte periode enige ongelijkheid in de tarieven bestaat. Dit is inherent aan het hanteren van een overgangsperiode.

6. Uitvoering

Planning: behandeling in de raad van 11 december 2019 van het raadsvoorstel tot vaststelling van de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Barneveld met ingang van 1 januari 2020.

Communicatie:

Deze wijzigingen zullen op de wettelijk voorgeschreven wijze via het elektronisch gemeentebblad bekend worden gemaakt.

7. Risico's, kosten, baten en dekking

Door de komst van het abonnementstarief vervalt de inkomensafhankelijke bijdrage voor de algemene voorziening huishoudelijke hulp. Hierdoor dalen de inkomsten van eigen bijdrage voor de gemeente met ingang van 2020. Per saldo is de raming van de stijging voor de uitgaven van huishoudelijke hulp ruim € 400.000 bij gelijk gebruik. Deze stijging is opgenomen in de Begroting 2020. Vanwege de onvoorspelbaarheid is financieel geen rekening gehouden met een toename van het gebruik (aanzuigende werking).

Invoering van dit voorstel betekent onder andere voor een deel van de pgb-houders een verlaging van het persoonsgebonden budget (pgb). Gezien de overgangsperiode is de verwachting dat vanaf 2021 de pgb Wmo uitgaven zullen dalen met ongeveer € 50.000 per jaar. Normaliter zou dit tot een aframing van het budget leiden. Maar door de onzekerheden op de kostenontwikkeling van de algemene voorziening huishoudelijke hulp wordt voorgesteld nu nog geen aframing door te voeren voor de verwachte daling van uitgaven op het pgb Wmo budget. Maar dit, als er meer zicht is op de kostenontwikkeling, te verwerken in een voorstel voor budgetbijstelling.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
H.F.B. van Steden dr. J.W.A. van Dijk

Bijlagen:

Bijlage 1 - Aanpassingen per artikel

Bijlage 2 - Verordening en toelichting Wmo 2015

Bijlage 1

Aanpassingen Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2015 gemeente Barneveld

Hieronder leest u een korte samenvatting van de voornaamste aanpassingen:

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit artikel zijn de begrippen 'dagdeel' en 'etmaal' toegevoegd, omdat zowel door burgers als uitvoerend ambtenaren herhaaldelijk werd gevraagd naar de inhoud van deze begrippen.

Artikel 5 lid 3 Gesprek

Volledigheidshalve is een artikellid toegevoegd waarin is opgenomen dat het college de cliënt informeert over de rechten en plichten die horen bij het krijgen van een vangnetvoorziening of persoonsgebonden budget (pgb).

Artikel 11. Regels voor pgb

Vanwege de wetswijziging in de Wet minimumloon en nieuwe jurisprudentie moet dit artikel worden gewijzigd. Nu wordt aangesloten bij de toepasselijke normering, welke wordt gegeven door deze wet. Om de administratieve last voor zowel pgb-houders als ambtenaren tot een minimum te beperken is de norm vermeerderd met een gemiddelde indexatiepercentage voor een periode van vijf jaar en afgerond naar boven.

12. Regels voor bijdrage in de kosten van gemeentelijke vangnetvoorzieningen of pgb's

Door de invoering van de Wet abonnementstarief moet dit artikel over de bijdrage in de kosten worden aangepast. Opgenomen is nu dat de bijdrage voor vangnetvoorzieningen of pgb's wordt vastgesteld conform de Wet abonnementstarief en het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. Dit betekent dat vanaf 1 januari 2020 cliënten voor het gebruik van een algemene voorziening en/of voor een gemeentelijke vangnetvoorziening een vast bedrag van € 19,00 per maand betalen. Dit betekent dat de eigen bijdrage niet langer meer afhankelijk is van het inkomen, vermogen of de hoeveelheid ondersteuning die een cliënt ontvangt. Er is gekozen om alleen de Valleihopper uit te zonderen van het abonnementstarief. De voornaamste reden hiervoor is dat volgens de wet bij deze voorziening de bijdrage de kostprijs niet mag overschrijden. De administratieve lasten om de kostprijs bij te houden wegen niet op tegen het heffen van een bijdrage.

12.a Regels voor bijdrage in de kosten van bij verordening aangewezen algemene voorzieningen

Volgens de Wet abonnementstarief vallen algemene voorzieningen, waarbij sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie, vanaf 1 januari 2020 onder het abonnementstarief. Deze voorzieningen moeten worden opgenomen in de verordening. In Barneveld betreft dit de algemene voorziening Huishoudelijke Hulp.

Artikel 16 lid 8 Nieuwe feiten en omstandigheden, herziening, intrekking of terugvordering

Het college is, op basis van artikel 212 en 213 van de Gemeentewet, verplicht zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheers handelingen. Deze controle is in 2017, op verzoek van de accountant, uitgebreid met onderzoek naar de doelmatigheid van individuele voorzieningen (pgb's). Hierbij wordt vooral aandacht gevraagd voor de prestatielevering bij pgb-verstrekkingen (wordt daadwerkelijk geleverd wat is afgesproken in het pgb-plan?). Dit nieuwe artikel verduidelijkt en geeft een meer permanente onderbouwing van deze nieuwe werkwijze.